

**Wojewódzki Konkurs Historyczny
dla uczniów ośmioletnich szkół podstawowych
województwa wielkopolskiego**

**ETAP SZKOLNY
Rok szkolny 2018/2019**

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy test zawiera 16 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Czytaj uważnie treści zadań i wszystkie polecenia.
3. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie stosuj korektora.
4. Test, do którego przystępujesz, zawiera 28 zadań, w tym zadania zamknięte i zadania otwarte, wymagające krótkiej odpowiedzi.
5. Rozwiązanie zadań, w których zaproponowano cztery odpowiedzi, oznaczone literami: A., B., C., D., a także rozwiązanie zadań polegających na ocenie, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F), polega każdorazowo na zamalowaniu długopisem litery, która oznacza poprawną odpowiedź, np.:

A.		A)	☐	F
☐	lub	B)	P	☐
C.		C)	☐	F
D.				

6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, weź w kółko błędną odpowiedź, napisz przy niej: „błąd”, następnie zaznacz odpowiedź prawidłową w sposób pokazany w punkcie 5.
7. W pozostałych zadaniach zapisz rozwiązania starannie i czytelnie w miejscach do tego wyznaczonych.
8. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych (z wyjątkiem lupy/szkła powiększającego), urządzeń telekomunikacyjnych oraz z odpowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami do członków Komisji.
9. Do etapu rejonowego zakwalifikują się uczniowie, którzy zdobędą co najmniej 40 punktów na 50 możliwych do uzyskania.
10. Na udzielenie odpowiedzi masz 90 minut.

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Komisja (po rozkodowaniu prac)

.....
Imię i nazwisko ucznia

Uczeń uzyskał: ..... /50 pkt

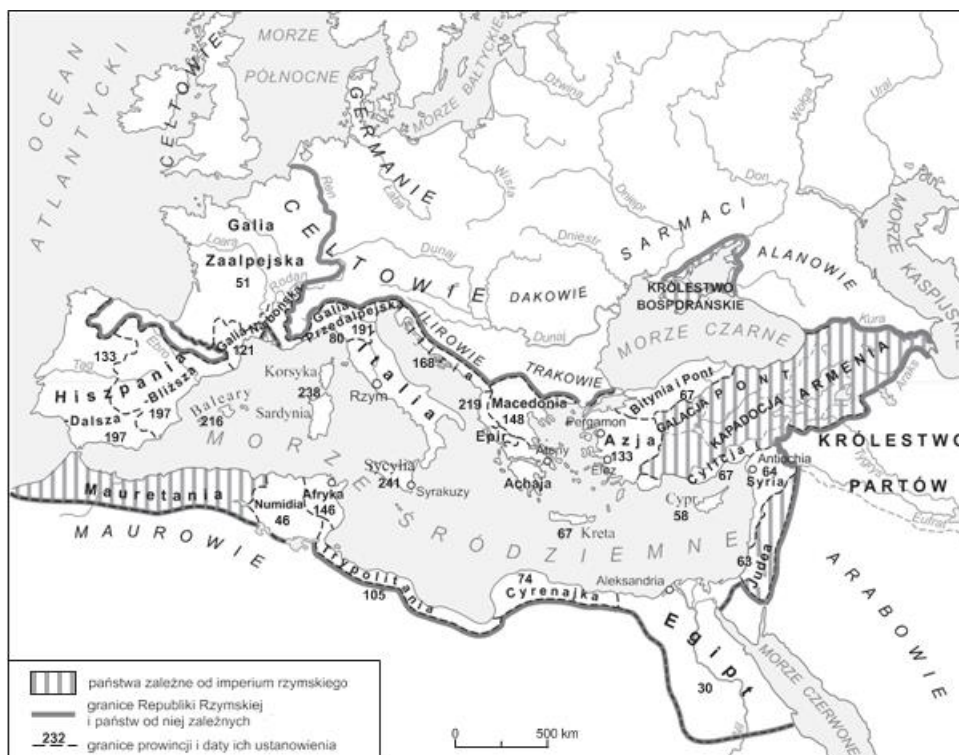
Zadanie 1. (3 p.)

Przeczytaj tekst, a następnie uzupełnij dotyczące go zdania, wpisując odpowiednio nazwę jednego z państw greckich, nazwę elitarnej grupy społecznej i imię polityka.

Zamiast wydelikacąc stopy obuwiem, nakazał, aby hartowali się, chodząc boso [...]. I zamiast rozpieszczać ich szatami, nakazał nosić jedną przez cały rok, uznając, że w ten sposób [ciało] będzie lepiej przygotowane i na chłody, i na upały. Co do żywności zalecał, aby młody mężczyzna miał jej tyle, by nigdy nie był obciążony nadmiarem i nie doświadczył głodu. [...] uważał, że w ten sposób wychowywani łatwiej będą, jeśli zajdzie taka konieczność, oddawać się dalszej pracy, powstrzymując się od jedzenia.

- A) W tekście są opisane elementy wychowania w starożytnej .....
- B) Uprzywilejowaną elitę w państwie, którego dotyczy tekst, tworzyli obywatele zwani .....
- C) Za legendarnego twórcę ustroju społecznego i politycznego tego państwa uchodzi .....

Mapa do zadań 2. i 3.

Zadanie 2. (1 p.)

Na mapie wykreślono granicę republiki rzymskiej i państw od niej zależnych w

- A. I poł. I w. p.n.e.
- B. II poł. I w. p.n.e.
- C. I poł. I w. n.e.
- D. II poł. I w. n.e.

Zadanie 3. (1 p.)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

A) Podój Galii Zaalpejskiej przez Rzymian został dokonany w czasach Juliusza Cezara.	P	F
B) Do końca II w. p.n.e. republika rzymska zajęła cały Półwysep Iberyjski.	P	F
C) Z mapy wynika, że ostatnią prowincją przyłączoną do republiki rzymskiej był Egipt.	P	F

Zadanie 4. (1 p.)

Na podstawie ilustracji i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

A) Budowla 1. była poświęcona Atenie Dziewicy.	P	F
B) Budowla 2. została wzniesiona w czasach cesarstwa rzymskiego.	P	F
C) Budowla 3. pełniła w starożytności funkcje mostu i akweduktu.	P	F
D) Budowla 4. została wzniesiona dla uhonorowania zwycięskiego wodza.	P	F

Tekst do zadań 5. – 7.

Był mianowicie w mieście Gnieźnie, które po słowiańsku znaczy tyle co „gniazdo”, książę imieniem Popiel, mający dwóch synów; przygotował on zwyczajem pogańskim wielką ucztę na ich postrzyżyny, na którą zaprosił bardzo wielu swych wielmożów i przyjaciół. Zdarzyło się zaś z tajemnej woli Boga, że przybyli tam dwaj goście, którzy nie tylko że nie zostali zaproszeni na ucztę, lecz nawet odpędzeni w krzywdzący sposób od wejścia do miasta. A oni oburzeni nieludzkością owych mieszczan skierowali się od razu na przedmieście, gdzie trafili zupełnym przypadkiem przed domek oracza wspomnianego księcia.

Zadanie 5. (1 p.)

Podaj imiona oracza i jego żony, do których domu dotarli wymienieni w tekście dwaj goście.

Imię oracza – ..... Imię żony oracza – .....

Zadanie 6. (1 p.)

Dokończ zdanie.

Autorem przytoczonego tekstu – najstarszego znanego zapisu podania o księciu Popielu – jest .....

Zadanie 7. (1 p.)

Gdyby uznać przytoczony tekst za nawiązujący do wydarzeń historycznych, to miałyby one miejsce

- A. najpóźniej w IX w.
- B. na początku X w.
- C. na przełomie lat trzydziestych i czterdziestych X w.
- D. pod koniec czwartego dziesięciolecia X w.

Teksty do zadań 8. – 10.

Tekst A

[...] przez krótki czas zabawiwszy u Niemców i zdobywszy tam wielką sławę i rozgłos rycerski, postanowił powrócić do Polski i poufnie oznajmił to matce. A gdy go matka przekonywała, by nie wracał do ludu wiarołomnego i jeszcze niezupełnie utwierdzonego w chrześcijaństwie [...] zabrawszy z sobą 500 rycerzy, wkroczył w granice Polski, a postępując dalej naprzód, zajął oddany mu przez swoich [zwolenników] pewien gród, z którego powoli, zarówno męstwem, jak podstępem uwolnił całą Polskę, zajęta przez Pomorzan, Czechów i inne sąsiednie ludy, i poddał ją pod swoje władztwo.

Tekst B

A tymczasem cesarz wziął od głogowian zakładników pod przysięgą na takich warunkach, że jeżeli w przeciągu pięciu dni mieszczanie, wysławszy poselstwo, zdołają doprowadzić do zawarcia pokoju lub jakiegoś układu, to po udzieleniu odpowiedzi, niezależnie od tego, czy pokój zostanie zawarty, czy odrzucony, odzyskają jednak swoich zakładników. [...] Bolesław atoli, wysłuchawszy poselstwa o daniu zakładników, uniesiony gniewem, zagroził mieszczanom szubienicą, gdyby ze względu na nich gród poddali – dodając, że lepiej będzie i szlachetniej, jeśli zarówno mieszczanie, jak zakładnicy zginą od miecza za ojczyznę, niż gdyby, kupując zhańbiony żywot za cenę poddania grodu, mieli służyć obcym.

Tekst C

Jak zaś doszło do wypędzenia króla z Polski, długo byłoby o tym mówić; tyle wszakże można powiedzieć, że sam, będąc pomazańcem [Bożym], nie powinien był [drugiego] pomazańca za żaden grzech karać cielesnie. Wiele mu to bowiem zaszkodziło, gdy wydał biskupa na obcięcie członków.

Tekst D

Czyż to nie on ujarzmił Morawy i Czechy, a w Pradze stolec książęcy zagarnął i swym zastępcom go porучzył? Czyż to nie on wielokroć pokonał w bitwie Węgrów i cały ich kraj aż po Dunaj zagarnął pod swoją władzę? Nieposkromionych zaś Sasów z taką mocą poskromił, że w środku ich ziemi żelaznymi słupami [wbitymi] w rzece Sali oznaczył granice Polski.

Zadanie 8. (3 p.)

Każdemu wymienionemu w tabeli władcy z dynastii Piastów przyporządkuj dotyczący go tekst. Wybierz go spośród oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli wpisz jedną właściwą literę.

Władca	Oznaczenie literowe tekstu
A) Bolesław Chrobry	
B) Bolesław Śmiały	
C) Bolesław Krzywousty	

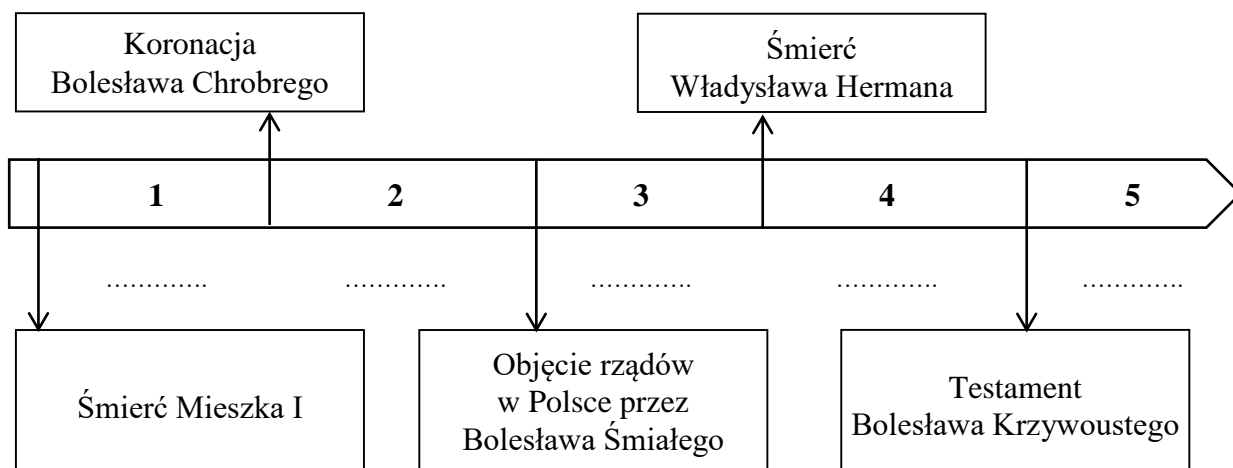
Zadanie 9. (2 p.)

Uzupełnij poniższe zdania, wpisując wiek, w którym powstały teksty, a także imię króla Polski i numer, który mu przyznano, uwzględniając innych władców o tym imieniu.

- A) Teksty A-D zostały napisane w ..... w.
- B) Autor tekstu A, pisząc o Polakach jako „ludzie wiarołomnym” oraz o zajęciu Polski przez Czechów, nawiązał do wydarzeń, do których doszło kilka lat po śmierci .....

Zadanie 10. (1 p.)

Uporządkuj chronologicznie wydarzenia, o których mowa w tekstach A-D. Umieść oznaczenia literowe odpowiednich tekstów w wykropkowanych miejscach pod właściwymi przedziałami czasowymi.

Tekst do zadań 11. – 12.

Żądaliście, abyśmy ukochanego syna naszego przesławego męża Władysława, słynnego odwagą i przezornością, zasobnego w wojsko i bogactwa, potężnego wielką liczbą poddanych, twierdz i grodów, z łaski naszej apostolskiej wynieśli na stolicę królewską i zgodnie królem polski mianować i koronować zalecili.

Wprawdzie posłowie ukochanego syna naszego, Jana, króla czeskiego, dopraszali się u stolicy naszej apostolskiej z pokorą, abyśmy wstrzymać raczyli przyznanie korony rzeczonemu księciu z przyczyny, iż król Jan rościł ze swej strony prawo do Królestwa Polskiego.

My zatem, chcąc każdego przy prawach mu służących zostawić, osądziliśmy za rzecz słuszną wstrzymać się z wyrokiem takowego przyznania, przez co atoli nie myślimy bynajmniej przesądzać prawa, należącego wam i innym proszącym, którego wolno wam będzie używać, jak i kiedykolwiek zechcecie, bez ujmy i ubliżeniu prawu cudzemu.

Zadanie 11. (1 p.)

Z tekstu wynika, że jego autor jednoznacznie

- A. doceniał wielkość i zasługi Władysława.
- B. poparł starania o koronację Władysława.
- C. wyraził wstępną zgodę na koronację króla Jana na króla Polski.
- D. rozstrzygnął, iż Władysław ma większe niż Jan prawa do korony polskiej.

Zadanie 12. (1 p.)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

A)	Tekst był zapewne odpowiedzią na prośbę nadesłaną z Polski.	P	F
B)	Autorem przytoczonego tekstu jest papież.	P	F
C)	Tekst powstał nie później niż w 1320 r.	P	F

Teksty do zadania 13.

Tekst 1.

Utrzymywał dobre stosunki z papieżem; uposażył w dochody kilka biskupstw, utworzonych za czasów jego panowania; rozbudował sieć kościołów grodowych i podgrodowych oraz klasztorów. Doprowadził do stworzenia polskiej prowincji kościelnej. Toczył długotrwałe wojny z Niemcami.

Tekst 2.

Jako książę, związany z Płockiem, najpierw rządził Małopolską i Śląskiem, potem także Wielkopolską i Mazowszem. W rywalizacji o zwierzchnią władzę pokonał brata, którego uwięził i oślepił, za co odbył pielgrzymkę pokutną. Dużą część życia poświęcił polityce pomorskiej i chrystianizacji Pomorza.

Tekst 3.

Zwracał uwagę stosunkowo niskim wzrostem. Po wczesnej śmierci ojca był pod opieką matki, otrzymał południowe Kujawy, skąd przez lata stopniowo powiększał swoje władztwo.

Jako król – w polityce zagranicznej oparł się na sojuszu z królem węgierskim, za którego wydał swoją córkę Elżbietę. Walczył przeciwko Krzyżakom.

Tekst 4.

W wieku 10 lat został koronowany na króla Polski. W wieku 16 lat został królem Węgier. Zginął w wieku 20 lat w czasie wyprawy przeciwko Turkom.

Tekst 5.

Był parokrotnie żonaty, w tym z córką króla Ludwika Węgierskiego oraz z wnuczką Kazimierza Wielkiego. Dwaj jego synowie byli królami Polski. Wystawił kilka ważnych przywilejów, w tym: piotrkowski, czerwiński, jedlneński, krakowski i liczne przywileje dla mieszkańców Wielkiego Księstwa Litewskiego.

Ilustracje do zadania 13.

Zadanie 13. (8 p.)

Uzupełnij tabelę o informacje dotyczące władców Polski, których wizerunki są na ilustracjach 1-4. Poszczególne informacje – zgodnie z zakresami podanymi w kolejnych wierszach – wpisz w odpowiednich kolumnach tabeli.

Ilustracja 1.	Ilustracja 2.	Ilustracja 3.	Ilustracja 4.
A) Imię (imiona) władcy i jego przydomek, jeżeli władca go posiadał			
Nazwa dynastii, z której pochodził władca			
B) Numer tekstu dotyczącego władcy			

Tekst do zadania 14.

Olgiard i Kiejstut mieli liczne potomstwo. Pierwszy z nich pozostawił dwunastu synów (pięciu z pierwszego, siedmiu z drugiego małżeństwa), drugi – siedmiu [...]. W 1377 r. zmarł Olgiard. Na tron wielkksiążęcy wstąpił – jak do niedawna powszechnie przyjmowano – jego najstarszy syn z drugiego małżeństwa Jagiełło. [...] Kiejstut początkowo lojalnie wspierał pierwsze kroki młodego władcy, rychło jednak między stryjem a bratankiem zarysowały się rozbieżności. Jagiełło był gotów pójść na pewne ustępstwa wobec zakonu, które umożliwiłyby mu utrwalenie władztwa litewskiego na Rusi, Kiejstut natomiast opowiadał się za nieustępliwą walką z Krzyżakami. [...] XIV-wieczna Litwa pozbawiona była zupełnie sojuszników. Gdy po śmierci Kiejstuta Jagiełło stanął twarzą w twarz z agresją krzyżacką, gdy na wschodzie zarysowały się całkiem realne perspektywy oderwania zadnieprzańskich ziem ruskich [...], poszukiwanie oparcia w którymś ze środkowoeuropejskich państw chrześcijańskich stało się dla wielkiego księcia koniecznością. Świadectwem słabości Jagiełły wobec zakonu stał się układ zawarty 1 listopada 1382 roku nad rzeką Dubisą. W zamian za czteroletni rozejm książę zobowiązał się przyjąć w tym okresie chrzest i odstąpić Krzyżakom połowę Żmudzi. Na dodatek syn Kiejstuta – Witold – uszedł do Prus, szukając u Krzyżaków wsparcia dla odzyskania ojcowskiego dziedzictwa. Gdy Jagiełło odmówił zwrotu Witoldowi księstwa trockiego i zakwestionował rządy krzyżackie na Żmudzi, zakon wznowił kroki wojenne.

Zadanie 14. (2 p.)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

A)	Jagiełło był młodszym bratem Kiejstuta.	P	F
B)	Witold był bratem stryjecznym Jagiełły.	P	F
C)	W porozumieniu z ks. Witoldem wojska krzyżackie wkroczyły na Litwę z zamiarem odzyskania dzielnic trockiej.	P	F
D)	Kilka lat przed chrystianizacją Litwy Jagiełło rozważał przyjęcie chrztu.	P	F
E)	Opisane w tekście położenie międzynarodowe Litwy było jedną z przyczyn jej układu z Polską.	P	F

Teksty do zadań 15. – 16.

Tekst A

Zaczynam [najjaśniejszemu panu] opisywać początek mojej podróży. W mieście Sewilli była mała flota licząca pięć okrętów, gotowa do odbycia długiej podróży. Miała ona odnaleźć Wyspy Moluckie, gdzie znajdują się korzenie. Głównym kapitanem tej floty był [...] szlachcic portugalski [...], który odbył wiele podróży po oceanie [...]. W środę, 28 listopada [...] przepłynęliśmy tę cieśninę i wypłynęliśmy na spokojne morze [Ocean Spokojny], po którym żeglowaliśmy trzy miesiące i 20 dni.

Tekst B

[...] wraz z innymi kapitanami przybył do Lizbony w początkach lipca 1497 r. i skoro tylko okręty były gotowe, zebrał swych ludzi do drogi, nie wyczekując miesięcy, w których teraz zwykliśmy wybierać się w te strony, i nie badając ważniejszych wiatrów tam wiejących. [...] przybył do owego miasta Kalkuty, a było to 20 maja [1498 r.].

Tekst C

[...] Na trzydziesty drugi dzień po wyjeździe z Kadyksu przybyłem na Morze Indyjskie i odkryłem tam bardzo liczne i gęsto zaludnione wyspy, które bez czyjegokolwiek protestu objąłem w posiadanie naszego najmiłościwszego króla przez uroczystą proklamację i zawieszenie flagi hiszpańskiej. Pierwszą z owych wysp, którą Indowie mianowali Guanahani, nazwałem San Salvador z wdzięczności dla Zbawiciela, w którego pomoc ufni przybyliśmy zarówno do tej, jak i do innych ziem.

Tekst D

[...] i jego załoga nazwali przylądek „Tormentoso” [Przylądkiem Burz] ze względu na niebezpieczeństwa i burze, na jakie się natknęli podczas wymijania go; jednakże król Dom João [Jan II] nadał mu, po ich powrocie do królestwa, sławniejszą nazwę „Cabo da Boa Esperança” [Przylądek Dobrej Nadziei], jako że przylądek ów zapowiadał odkrycie Indii, tak bardzo upragnionych i od tak wielu lat poszukiwanych.

Zadanie 15. (3 p.)

Uporządkuj w kolejności chronologicznej wyprawy, których dotyczą opisy przytoczone w tekstach A-C. Przyporządkuj właściwym opisom numery od 1 – w przypadku wyprawy najwcześniejszej – do 3 – w przypadku wyprawy, która miała miejsce najpóźniej. Podaj imię i nazwisko oraz narodowość dowódcy, a w przypadku gdy był więcej niż jeden – pierwszego dowódcy każdej z opisanych wypraw.

Oznaczenie tekstu	Numer kolejny wyprawy	Imię i nazwisko dowódcy wyprawy	Narodowość pierwszego dowódcy wyprawy
A			
B			
C			

Zadanie 16. (2 p.)

Na podstawie tekstów A-D i własnej wiedzy oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli zdanie jest fałszywe.

A)	Uczestnicy tylko dwóch z opisanych wypraw, płynąc w kierunku zachodnim, osiągnęli Amerykę (w tym wyspy wchodzące w jej skład).	P	F
B)	Tylko jedna z opisanych wypraw dotarła do Indii.	P	F
C)	Z tekstu D wynika, że uczestnicy opisanej w nim wyprawy dotarli do południowego krańca Ameryki Południowej.	P	F
D)	Tylko podczas dwóch z opisanych wypraw ich uczestnicy byli w sąsiedztwie Przylądka Dobrej Nadziei.	P	F

Zadanie 17. (1 p.)

Wyjaśnij, odwołując się do co najmniej dwóch dokonania Galileusza, na czym polegały jego największe osiągnięcia.

.....

.....

.....

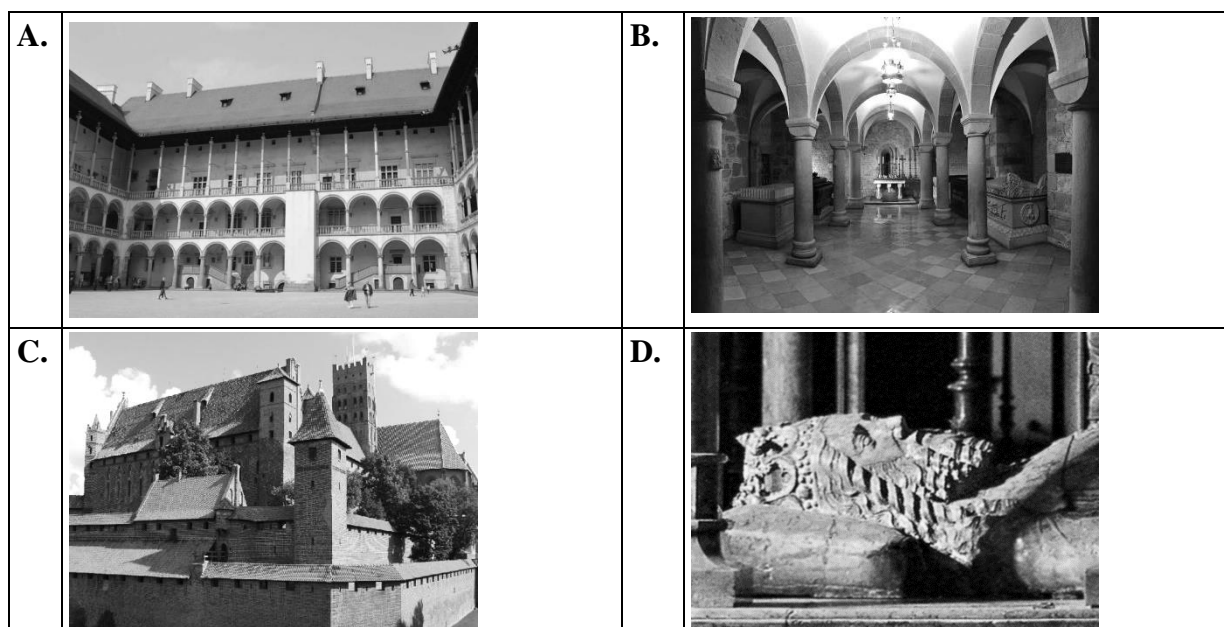
.....

.....

.....

.....

Ilustracje do zadań 18. – 19.

Zadanie 18. (1 p.)

Podaj nazwy stylów w sztuce, które dominują w wykonaniu obiektów przedstawionych na ilustracjach A-C.

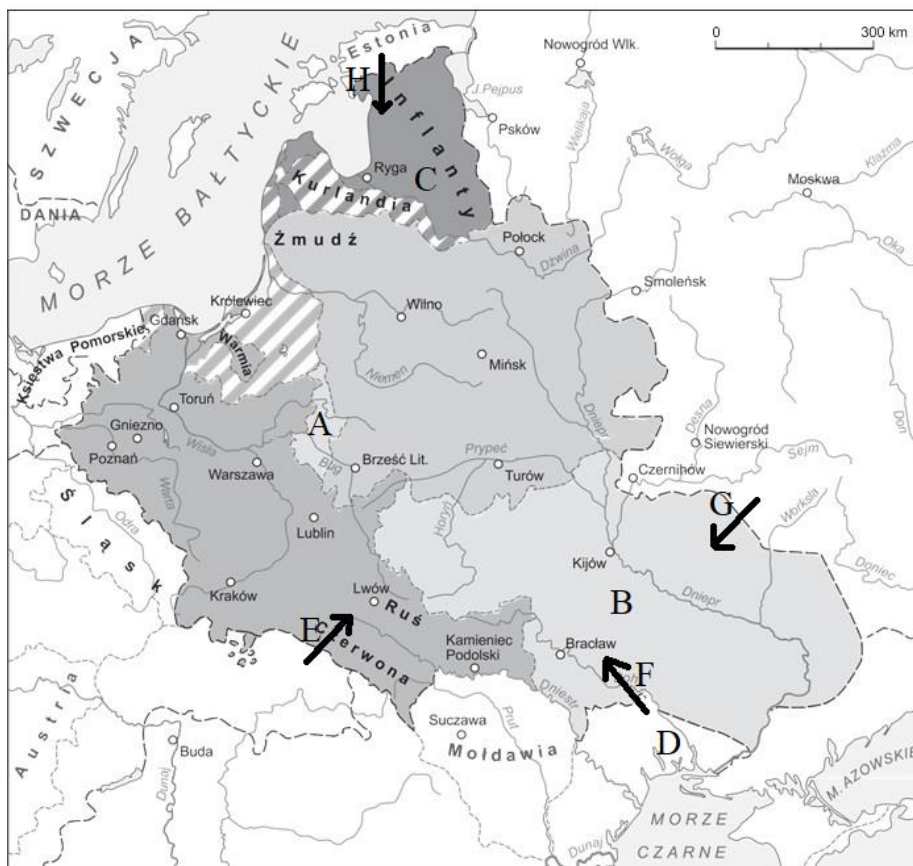
- A) Na ilustracji oznaczonej litera A – styl .....
- B) Na ilustracji oznaczonej litera B – styl .....
- C) Na ilustracji oznaczonej litera C – styl .....

Zadanie 19. (1 p.)

Uzupełnij zdanie, wpisując właściwe imię i przydomek osoby przedstawionej na ilustracji.

Rzeźba przedstawiona na ilustracji D, fundacji Ludwika Węgierskiego z ok. 1371 r., jest częścią nagrobka .....

Mapa do zadania 20.

Zadanie 20. (3 p.)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy dokończ poniższe zdania.

- A) Obszar zaznaczony na mapie literą A bezpośrednio przed zawarciem unii lubelskiej należał do .....
- B) Obszar zaznaczony na mapie literą B zgodnie z postanowieniami sejmu lubelskiego z 1569 r. został włączony do .....
- C) Obszar zaznaczony na mapie literą C w 1569 r. – po unii lubelskiej – był we wspólnym władaniu .....
- D) Ziemie oznaczone literą D w 1569 r. należały do .....
- E) Ziemia smoleńska w 1569 r. należała do .....
- F) Kierunek ataków oddziałów tatarskich na Polskę oznaczono strzałką z literą .....
- G) Strzałka oznaczona literą H wskazuje – w okresie, którego dotyczy mapa – kierunek działań wojennych wojsk .....

Tekst do zadania 21. Pokój polsko-turecki zawarty pod Chocimiem w 1621 r.

Sułtan Osman przez wezyra wielkiego [...] zawiera z Królem Jmcią pokój wieczny, do pakt dawnych stosując się we wszystkim i chcąc je całe utrzymać podług postanowienia Sułtana Solimana z Królem Jmć polskim [...]. Commercia [handle], aby były wolne, i w nich wolne przejazdy. Wołoska, multańska i węgierska ziemia, aby były w pokoju, i jeźliby cokolwiek było między tymi państwami, aby odtąd już szczerze i z serca odpuszczono było. Z Kozaków, jeśli by się kiedy poważyli szkody czynić w państwach tureckich, sprawiedliwość z nich uczynić. [...] Tatarski Chan, jeźliby z Tatar sprawiedliwości nie czynił, samego karać i szkody nagradzać.

Zadanie 21. (2 p.)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

A)	Do przyczyn konfliktu zakończonyego cytowanym układem pokojowym należały wyprawy poddanych Polski – Kozaków i Tatarów – przeciwko Turcji.	P	F
B)	U źródeł konfliktu polsko-tureckiego leżała rywalizacja o wpływy w Mołdawii i na Wołoszczyźnie.	P	F
C)	Układ pokojowy kończący walki pod Chocimiem w 1621 r. podpisał m.in. hetman Jan Karol Chodkiewicz.	P	F
D)	Traktat pokojowy potwierdzał wcześniej zawarte układy polsko-tureckie.	P	F
E)	Traktat zawierał wzajemne zobowiązania o ukróceniu swawoli Kozaków i Tatarów.	P	F
F)	Z traktatu wynikało, że może nastąpić odnowienie wzajemnych nieskrępowanych stosunków handlowych.	P	F

Ilustracje do zadania 22.

Teksty do zadań 22. – 26.

Tekst A

Był królem Polski w l. 1697–1706 i od 1709 r.; za jego panowania odbył się tzw. Sejm Niemy, który położył kres jego absolutystycznym dążeniom, przeprowadził ograniczone reformy ustrojowe; przyjął narzucony przez Rosję traktat i zapoczątkował protekcję rosyjską nad Polską.

Tekst B

Został koronowany 18 lat przed objęciem rządów królewskich w Polsce. Był kilkakrotnie żonaty, ale nie doczekał się męskiego potomka. Za jego czasów doszło do uściślenia więzi między Koroną Królestwa Polskiego i Wielkim Księstwem Litewskim.

Tekst C

Był prawnukiem hetmana Żółkiewskiego. Wkrótce po elekcji i zaprzysiężeniu pacta conventa wyruszył na kampanię wojenną, aby odeprzeć kolejne najazdy turecko-tatarskie. Triumf i koronę przyniosło mu zwycięstwo w 1673 r. Był jednym z najwybitniejszych polskich wodzów, śmiałym i przewidującym politykiem, mecenasem sztuki i nauki. Zmarł w swej letniej, barokowej rezydencji, wybudowanej za jego czasów pod Warszawą.

Tekst D

Był królem Polski w l. 1648–68. Za jego panowania Rzeczpospolita toczyła wiele niszczących wojen, m.in. z Kozakami (powstanie Bohdana Chmielnickiego), Rosją (wojny polsko-moskiewskie), Tatarami, Siedmiogrodzianami (najazd Jerzego II Rakoczego w 1657 r.), Brandenburgią, a zwłaszcza ze Szwecją (potop szwedzki).

Tekst E

Był doskonale wykształcony. Za jego czasów Rzeczpospolita zawarła pokój z Turcją w Buczaczu w 1672 r., ponosząc znaczne straty. Z powodu choroby nie wziął udziału w kampanii chocimskiej w 1673 r. Zmarł w tym roku – po czterech latach królowania.

Zadanie 22. (4 p.)

Uzupełnij tabelę. Podaj, którzy władcy są przedstawieni na poszczególnych ilustracjach. Przyporządkuj do tych władców dotyczące ich informacje biograficzne – teksty wybrane spośród oznaczonych literami A-E.

Ilustracja 1.	Ilustracja 2.	Ilustracja 3.	Ilustracja 4.
Imiona, numery porządkowe i nazwiska (nazwy dynastii) władców			
Oznaczenie literowe tekstów – informacji biograficznych dotyczących władcy			

Zadanie 23. (1 p.)

W przerwie między dwoma okresami panowania władcy, o którym mowa w tekście A, królem w Polsce był

- A. Michał Korybut Wiśniowiecki.
- B. Władysław IV Waza.
- C. Stanisław Leszczyński.
- D. August III.

Zadanie 24. (1 p.)

Do koronacji, o której mowa w tekście B, doszło za czasów panowania w Polsce

- A. Kazimierza Jagiellończyka.
- B. Aleksandra Jagiellończyka.
- C. Jana I Olbrachta.
- D. Zygmunta I Starego.

Zadanie 25. (1 p.)

Letnią rezydencją, o której mowa w tekście C, był

- A. zamek w Ujazdowie.
- B. pałac w Łazienkach.
- C. pałac w Wilanowie.
- D. Belweder.

Zadanie 26. (1 p.)

Atak Jerzego II Rakoczego na Polskę, o którym mowa w tekście D, zbiegł się w czasie z

- A. kampanią chocimską.
- B. potopem szwedzkim.
- C. odsieczą wiedeńską.
- D. wojną polsko-turecką.

Tekst do zadań 27. – 28.

Ustawa z dnia 12 stycznia 2007 r. [...]

W hołdzie wszystkim tym, którzy swoją pracą tworzyli wielkość Naszej Ojczyzny, wspierali jej rozwój i budowali przyszłość dla następnych pokoleń, dla podkreślenia wartości pracy ludzkiej [...] w trosce o zachowanie godności pracy ludzkiej i wiążącej się z tym wolności i mądrości, stanowi się, co następuje [...]

Zadanie 27. (1 p.)

Przytoczony fragment ustawy zawiera uzasadnienie ustanowienia świętem państwowym dnia

- A. 1 marca.
- B. 1 maja.
- C. 1 sierpnia.
- D. 11 listopada.

Zadanie 28. (1 p.)

Początki święta, którego ustanowienia dotyczy przytoczony fragment ustawy, są związane z

- A. odbudową Polski po I wojnie światowej.
- B. nauczaniem Kościoła katolickiego na temat pracy.
- C. walką robotników o poprawę ich położenia.
- D. XIX-wiecznymi ideami pracy organicznej.

Brudnopis